

BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİK GÖRÜNTÜSÜ İLE ÖZOFAGUS EPIFRENİK DİVERTİKÜLÜ

İlhan Erden*

Şinasi Yavuzer**

Olgun Arıbaş***

Epifrenik divertikül diğer özofagus divertiküllerine göre daha nadir görülür. Genellikle özofagusun sağ arka duvarından çıkar ve kas tabakası içermez. Özofagus duvarında konjenital zayıflık ve lokmanın daha aşağıya inmesindeki güçlükten doğar. Epifrenik tip divertikülün klinik, patolojik ve radyolojik özellikleri iyi tanımlanmıştır (2, 7). Berkmen ilk kez 1988'de BT ile saptanan üç epifrenik divertikül olgusu bildirmiştir (1).

OLGU

45 yaşında, kadın hasta. Prot. No : 261705, Geçirme, yutkunurken göğüste yanma, yutma güçlüğü, şikayetleri ile A.Ü. Tıp Fak., Göğüs-Kalp, Damar Cerrahisi Anabilim Dalına başvurdu. Toraks grafisinde, sağ kardio-frenik açıda, yaklaşık 8 cm. çapında, homojen kitle görünümü dikkati çekti (Resim 1). Abdominal Ultrasonografide patolojik görünüm saptanmadı. BT incelemesinde, özofagus distal, sağ arka ve lateral bölümünde, özofagusla ilişkili, hava içeren, çevresel infiltrasyon göstermeyen, yumuşak doku kitlesi saptandı. Mediastinal lenfadenopati izlenmedi. Lezyonun BT özellikleri, özofagus divertikülünü düşündürdü (Resim 2). Bilgisayarlı Tomografiden sonra çekilen özofagus pasaj grafilerinde, distal sağ arka ve lateralde epifrenik divertikül görüldü (Resim 3). Hastaya A.Ü. Tıp Fak., Göğüs-Kalp, Damar Cerrahisi Anabilim Dalında başarılı divertikül eksizyonu uygulandı.

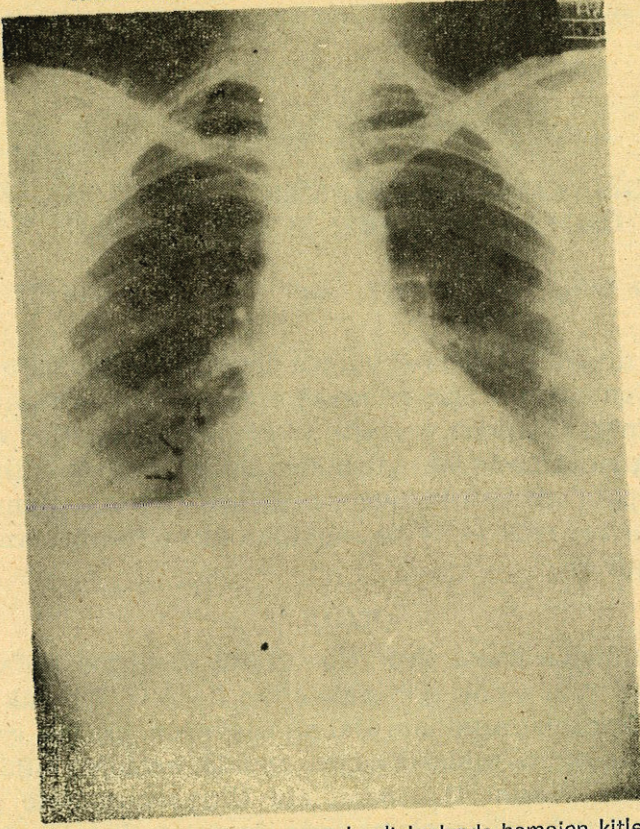
TARTIŞMA

Epifrenik divertiküler müsküler tabaka boyunca, özofagus mukozasının herniasyonundan gelişen edinsel lezyonlardır. Sıklıkla nöromüsküler disfonksiyon, sfinkterde anormal rölaksasyon, akalasia, hiatus hernisi ve reflü özofajit eşlik eder (3,4). Bu bölgede konjenital ve traksiyon divertikülleri nadirdir (2,7). Küçük boyutlarda epifrenik di-

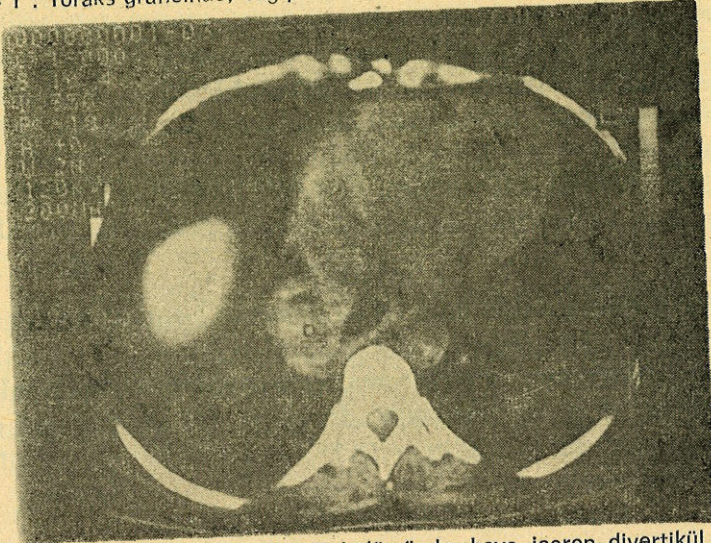
* A.Ü. Tıp Fak., Radiodiagnostik Anabilim Dalı Doçenti

** A.Ü. Tıp Fak., Göğüs-Kalp, Damar Cerrahisi Anabilim Dalı Profesörü

*** A.Ü. Tıp Fak., Göğüs-Kalp, Damar Cerrahisi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

Resim - 1 : Toraks grafisinde; sağ parakardiak alanda homojen kitle görünümü.

Resim - 2 : BT'de; özofagus distal alt-yan bölümünde, hava içeren divertikül ile uyumlu yumuşak doku kitlesi.

Resim - 3 : Özofagus pasaj grafileri; Distalde epifrenik divertikülü.

vertikül asemptomatik olabilir. Büyük lezyonlarda, disfaji, regürjitasyon, aspirasyon ve göğüs ağrısına sıklıkla rastlanır. Divertikül içinde nadiren infeksiyon ve karsinom gelişebilir (8).

Tipik olgularda divertikül konturları düzenli, ince duvarlı, hava içeren, çevre yapılardan belirgin sınırla ayrılan bir yapı olarak görülür. Divertikül duvarı ve özofagus, hipertansif peristaltik kontraksiyonlar nedeniyle kalınlaşabilir (4). Şiddetli bir striktür üstünde gelişen divertikülde, artmış peristaltik aktivite beklenmelidir. Özofagus divertikülü, tekbaşına BT ile yutulan, materyal ya da hava ile genişlemiş bir yapı olarak saptanabilir. BT ile saptadığımız divertikülün görüntü özellikleri Berkmen'in bildirdiği bulgularla uyumludur (1).

Tanı problemleri, divertiküle ait boyun bölümünün seçilememesinden kaynaklanır. Divertikülün sıvı ile dolması, bronkojenik kist,

duplikasyon kisti gibi mediastinal lezyonlarla karışmasına neden olabilir. Yutulan tükürük ve hava karışımı apse görünümünü taklit eder. Bununla beraber çevre yağ dokusunda infiltrasyon görülmez ve apse ile uyumlu semptomlar gelişmez (5).

Diafragma yakın yerleşim gösteren epifrenik divertikül, hiatus hernisi ile karışabilir. Ancak epifrenik divertikülde, konturların düzensiz olmasına karşın hiatus hernisinde, gastrik mukoza kıvrımları ve komşu peritoneal yağ dokusu fazlalığı nedeniyle kalın duvar ve kenar düzensizliği görülür (6).

ÖZET

Epifrenik divertikül BT'de, ince duvarlı, hava içeren ya da sıvı-hava düzeyi gösteren ve özofagusla ilişkili bir yapı olarak kolayca saptanabilir. Mediasten apsesi, tümör ya da hiatus hernisinden ayırt edilmelidir.

SUMMARY

Diagnosis of Epiphrenic Esophageal Diverticulum By CT

Epiphrenic diverticulum is typically demonstrated by CT examination as a thin walled, air or air-fluid structure communicating with the esophagus. The diverticulum may have to be differentiated from mediastinal abscess or tumors and hiatus hernia.

KAYNAKLAR

1. Berkmen MY, Kim WK : Diagnosis of epiphrenic esophageal diverticulum by computed tomography. J Computed Tomog 12 (1) : 25, 1988.
2. Bruggeman LL, Seaman WC. : Epiphrenic diverticula. An analysis of 80 cases. Am J Roentgenol 119 : 226, 1973.
3. Cross FS. : Esophageal diverticula related to neuromuscular problems. Ann Oto Rhinol Laryngol 77 : 914, 1968.
4. Dodds WJ. Current concepts of esophageal motor function : clinical implications of radiology. Am J Roentgenol 128 : 549, 1977.
5. Fialing LJ, Pugatch RD, Robbins AH. : Diagnosis of unsuspected esophageal perforation by computed tomography. Am J Med Science 281 : 31, 1981.
6. Govoni AF, Whalen JP, Kazam E. : Hiatal hernia : a relook. Radiography 3 : 112, 1983.
7. Mendl K, Evans CJ. : Congenital and acquired diverticula of the esophagus. Br J Radiol 35 : 53, 1962.
8. Meshkinpour H : Esophageal diverticula In : Berk JE, ed. Bockus Gastroenterology, 4 th ed. p. 1985 WB Saunders, 816.